

КОНСПЕКТ

за държавен теоретичен изпит в ОКС „Магистър” по специалността „Адаптирана физическа активност и спорт”

Раздел 1

1. Същност и перспективи на АФА и спорт в съвременното общество
- определение и основни положения
2. Видове АФА, средства, методи, форми и функции (педагогически, социални).
3. Спорт за хора с увреждания в България – исторически аспекти на началния етап в развитието.
4. Българска Паралимпийска Федерация, участие в Паралимпийски игри – съвременен етап в развитието.
5. Европейска и национална политика в областта на АФА и спорта.
6. Паралимпийско движение и спорт – възникване, развитие и управление.
7. Паралимпийски игри /летни и зимни/ – хронология (след 1960 г.).
8. Класификационна система за състезатели с увреждания /МПК (IPC)/.
9. Международни спортни организации за хора с увреждания.
10. Спешъл Олимпикс (СО) движение и спорт – възникване и развитие. СО в България.
11. Спешъл Олимпикс игри - /летни и зимни/ – хронология и спортове.
12. Система за дивизиониране на атлети с интелектуални затруднения в СО.
13. Програми на Спешъл Олимпикс – Обединени спортове, Млади атлети, Лидерство, Здрави атлети и други.
14. Дефлимпикс движение и спорт – възникване и развитие на спорта за хора със слухови увреждания. Дефлимпикс игри - /летни и зимни/ – хронология.

Раздел 2

15. АФА и спорт за възрастни хора. Физиологични особености на стареенето. Тренировъчни програми (спорт по избор).
16. Физическа годност – определение и съдържание на понятието; особености на физическата годност в детска възраст; измерване, анализ и оценка.
17. Физическа активност – определение; взаимовръзка между физическата годност, здраве, физическа активност и работоспособността. Физическата активност и здравна превенция.
18. Законодателно, организационно и програмно обезпечаване на дейностите свързани с развитието на физическото възпитание за деца и ученици със СОП.

19. Съвременно състояние и предизвикателства пред теорията и практиката на училищното ФВС при работа с ученици със СОП. Класно-урочна система на обучение – специфики и организация.
20. Методи за възпитание и приложението им при работа с ученици със СОП, както и в „смесени“ паралелки. Роля на спортния педагог във възпитателната дейност.
21. Педагогическо общуване – изисквания и предизвикателства. Общуването в системите спортен педагог – ученици със СОП; спортен педагог – родители на ученици със СОП и спортен педагог – ученици без увреждания, вкл. и техните родители.
22. Стратегии за адаптация – теоретични модели. Спектър на приобщаване в спорта.
23. Особенности в методиката на обучение и началната подготовка по адаптирани водни спортове при деца със сензорни, физически и интелектуални увреждания (спорт по избор).
24. Специализирани АФА практики с анимационно - рекреационна насоченост: аеробика и стречинг, подвижни игри, аква игри, ситинг волейбол, адаптиран футбол, адаптирани водни спортове и др. (в зависимост от избраната спортна дисциплина).
25. Медико - биологични аспекти на АФА и спорт при хора с интелектуални увреждания.
26. Медико - биологични аспекти на АФА и спорт при хора с физически увреждания.
27. Медико - биологични аспекти на АФА и спорт при хора със сензорни и множествени увреждания.
28. Количествен, качествен анализ и моделиране на движенията. Съвременни методи за изследване.
29. Хората с увреждания като социална група. Социален модел на увреждането. Социална адаптация.
30. Приложни проблеми на специалната психология.
31. Терапевтични аспекти на АФА и спорт във водна среда. Физиологично въздействие на водната среда.
32. Специализирани практики за релаксация и възстановяване.
33. Социална икономика. Социално предприемачество. Принципи и добри практики.

ЛИТЕРАТУРА

1. Александрова, В. (2021) Адаптирано плуване за деца с увреждания, Монография София: НСА ПРЕС
2. Александрова, В., Джобова, С., Кирилова, И., Христов, О. (2019) Адаптирана физическа активност и спорт, Учебно помагало, София
3. Банков П. (2007) Управление на спорта в свободното време, София, Бинс
4. Банков П. (2017) Управление на физическото възпитание и спорта в общините на РБългария - анализ, *Спорт, наука, мениджмънт- гаранция за успех: Сб. науч. доклади: 75 г. катедра "Мениджмънт и история на спорта"* - София: НСА ПРЕС
5. Вladoва, И. (2018) Мултикултурализъм. Олимпизъм. Образование. Монография, София, НСА ПРЕС
6. Горненска, А. (2016) Проучване влиянието на физическата активност върху здравето и качеството на живот. Медицински Университет – София
7. Джобова, С. (2018) Теоретико-приложни аспекти на спорта за хора с увреждания, Монография, София, Болд инс

8. Джобова, С. „Включи и мен: Ръководство за приобщаване на деца с увреждания към физическа активност, спорт и развлечения“ - Проект Джойнт Екшън "Спорт и физическа активност за хора с увреждания - осъзнаване, разбиране, действие" Ред. Диана Димитрова; Прев. Ирена Людмилова, София, НСА ПРЕС
9. Джобова, С., Кирилова И. (2021) Спортната терминология в контекста на Паралимпийското движение, Годишник на НСА Васил Левски, ТОМ 1, София ISSN 2682-9908, с.196-203
10. Димитрова-Денкова, А. (2015). Социална интеграция на деца със специални потребности в областта на спорта. В: Научни трудове, том 54, серия, 8.2. Физическо възпитание и спорт. Русе, с. 106.
11. Ивков, Б. (2005). За някои основни аспекти на социалната политика към и социалната работа с инвалиди в България в контекста на новия закон за интеграция на хората с увреждания. В: *Обществено подпомагане и социална работа в България. История, институции, идеологии, имена.* Благоевград.
12. Илиева, Б., Василева, В. (2015) Дейности за повишаване физическата активност на нацията. Научни трудове на Русенския университет - том 54, серия 11
13. Кирилова И., Джобова Ст., Александрова В. (2020) Приобщаване във физическото възпитание и спорт – практически модели за адаптации, Личност, мотивация, спорт – XXIV научна конференция, Том 24, НСА ПРЕС, ISBN 2682-9495, с.199-211
14. Коева, С. (2010). Процеси на европеизация в политиката за хора с увреждания в България.
15. Лалов И., Стойков, Ст. (2017) 35 години организирано лекоатлетическо Параолимпийско движение в България (част 1 – мъже и жени), Лека атлетика и наука, бр. 1, (17)
16. Макинтайър, К., Депонио П. (2015) Идентифициране и подкрепа на деца със специфични обучителни трудности. Поглед отвъд етикета, или как да оценим детето в неговата цялост. „Изток-Запад“, София
17. Николова, М. (2005) Адаптирана физическа активност и спорт за хора с увреждания – същност и тенденции на развитие. – В сб.: Образователна и научна интеграция в спорта и чрез спорта. ЕТ–МАР, НСА
18. Николова, М. (2009) Социална и образователна интеграция на хора с увреждания чрез адаптирана физическа активност и спорт. С., НСА ПРЕС
19. Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в република България 2012 – 2022.
20. Нунев, Й., (2017) Педагогически аспекти на приобщаването и интеграцията в българското образование, Монография, Асарта, Пловдив
21. Николова, М. (2011) Оздравително-рехабилитационно плуване. Монография. Болид Инс, С.
22. Политики, стратегии и добри практики в ЕС за повишаване на физическата активност. Национален център по обществено здраве и анализи. 2017.
23. Сборник с доклади : Национална спортна академия "Васил Левски", Катедра "Водни спортове" / Под общ. ред. Йордан Донеv, Научно - приложна конференция "Физическа активност и здраве", 23 ноември 2018 г. София : НСА ПРЕС, 2019
24. СЗО, Международна класификация на функционирането уврежданията и здравето (МКФУЗ)
25. Стойков, Ст., Лалов И., (2017) 35 години организирано лекоатлетическо параолимпийско движение в България (част 2 – младежи и девойки), Лека атлетика и наука, бр. 1, (17)
26. Филкова, С., П. Минчева-Болгурова, (2017) Анализ на методите за оценка и препоръките за оптимално ниво на физическа активност при децата. Варненски медицински форум, т. 6, прил. 2
27. Цветкова-Арсова, М. (2015) Педагогика на деца и ученици с множество увреждания. ИК „Феномен“, София
28. Чаушева, Р., Банков П. (2012) Политиката на Европейския съюз и управлението на развитието на спорта в България. *Спорт и наука* (София), LVI, N 2,
29. Чаушева, Р., (2012) Анализ на управлението на развитието на спорта в Р България в условията на преход
30. Шидерска, Е. (2012) Спорт в 3-та възраст. Тренировъчна програма за модерни баби и дядовци. Спорт